

EFORT Spring Travelling Fellowship, Norway 10-17 May 2009

A 2008-ban rendezett 51. MOT Fialat Ortopédek Fórumán bemutatott legjobb előadás elismeréseként szerencsém volt részt venni egy, egy hetes norvégiai tapasztalatcserén. Lehetőségem nyílt megismerni az ottani egészségügyi rendszert, szokásokat, ortopéd-traumatológiai szempontból, 18 társammal együtt, akik különböző európai országokból érkeztek, illetve egy kolléga Brazíliából.

Pár szóban Norvégiáról: 385 ezer km², 4,5 millió lakos, 4 orvosi egyetem, 6 egyetemi klinika. A legegységibb település Oslótól kb. annyira van, mint Róma. A keresetek nagyon magasak, de ehhez mérten az árak is csillagászatiak.

Első lépésként el kellett jutni Bergenbe, ami nem is olyan könnyű, direkt járat nem lévén Amsterdamban kellett repülőt váltsak. Amikor megérkeztem már vártak a repülőtéren, mint utóbb kiderült nem más, mint Ove Furnes, a helyi egyetem ortopéd-traumatológus professzora. Az első meglepetés még aznap ért, amikor a városban nézelődve kiderült, hogy 2500-3000 HUF egy sör (és minden más is nagyon drága), ehhez képest azért ott se ritka az alkoholért kórosan rajongó ember. Másnap elvittek bennünket a helyi klinikára, ahol a helyi protézisregiszterről hallhattunk érdekes előadásokat. Kiderült, hogy kb. 20 éve vezetik a regisztert szoros együttműködésben a többi skandináv állammal, de nem csak a térd és csípőprotézisekre, hanem az összes létező beépített protézisről van adatuk még a kisizületi protézisekről is. Nagyon pontos a regiszter és érdekes módon minden kórház még a magánkórházak is nagyon szorgalmasan jelentgetik be az eseteiket, után követik azokat és a betegek minden egyes kontroll alkalmával standardizált kérdőíveket kell kitöltsenek állapotukról. Az eredményekből pedig szép számú cikket tudnak megjelentetni nagynevű nemzetközi folyóiratokban. Regiszterük van továbbá a csípőtáji törésekről illetve a keresztszalag pótlásokról is bár ezek fiatalabbak, de legalább olyan részletesek mint a protézis regiszterek. Mint megtudtuk Norvégiában a csípőtáji törésekre a leggyakrabban a DHS típusú rögzítést alkalmazzák, az intramedulláris rögzítések (pl. Gamma szeg) kevésbé elterjedtek. A keresztszalagoknál kb. 60-40% arányban a hamstring vezet a BTB-vel szemben. A következő nap elvittek minket továbbá a klinika biomechanikai laboratóriumába (ilyen úgy látszik ott minden klinikának van)

A következő állomás Trondheim volt, ahol éppen új klinikai központ építése zajlik, 2013-ra lesz kész, 10,7 milliárd NOK a befektetés (durván 350 milliárd forint), ha megépül az éves költségvetése 6,1 milliárd NOK-ra tehető (200 milliárd forint). Itt a fő kutatási terület az egyedi protézisek, amelyeket 3D CT kép alapján terveznek, és kiváló eredményeik vannak vele. Nagyon jó az utánkövetés, elmondásuk szerint akár a beépített protézis 0,1 mm-es elmozdulását is képesek kimutatni képalkotó eljárásokkal. Lehetőségünk volt egy ilyen protézis beültetést is végignézni egy speciális bekamerázott műtőből, egy oktatóhelyiségbe volt kivetítve a beavatkozás. Az este folyamán az egyik helyi vezető, Ketil Holen vendégei voltunk. Másnap a szeptikus szövődményekről volt szó, amelyek növekvő tendenciát mutatnak a skandináv országokban, bár mindig gentamycines cementet használnak és agresszív antibiotikus profilaxisban is részesítik a betegeket. Náluk a domináns protézis a cementezett Charnley típusú, a nem cementezetté száma jóval kisebb.

Az utolsó állomás Oslo volt és a Rikshospitalet egyetemi klinika, melynek nem annyira az akut ellátás a fő feladata, hanem a speciális esetek megoldása, itt végzik Norvégia összes nagy replantációját is, még ha a baleset fenn a messzi északon is történt. Igen fejlett a gerincsebészetük továbbá a veleszületett deformitások korrekciós sebészeté, a végtaghosszabbítás és a SCP műtéti rehabilitációja, ez a klinika az ország fő kézsebészeti központja. Aznap Trine Sand Kaastad professzor, a klinika vezetőjének vendégei voltunk. Másnap az Ulleval egyetemi klinikát illetve a sportorvoslás és arthroscopos sebészetben elért eredményeket ismerhettük meg, Lars Engebretsen professzor segédletével, aki aznap még otthonában is vendégül látta a társaságot. Érdekes előadásokat hallhattunk a térd szalagjainak pótlási lehetőségeiről, térd sérülésekről, porcsérülésekről és végül a különböző ízületek arthroscopizálási lehetőségeiről. Megtudhattuk, hogy nagyon sok arthroscopiát végeznek, a térdarthroscopiák nagy részét helyi érzéstelenítésben, és náluk mindennaposnak tekinthető a csípőízület arthroscopiája is. Itt zárult ennek a hétnek a tudományos része. Utolsó napon mindenkinek lehetősége volt hazautazás előtt Oslóban körülnézni ahol éppen a nemzeti ünnep kellős közepébe csöppentünk.

Mindent összevetve igen tanulságos egy hét volt, lehetőségem volt megismerni egy másik ország egészségügyi rendszerét műtéti szokásait, elképzeléseit, amelyek nem mindig egyeznek a mieinkkel, és mégis jó eredményeket tudnak elérni velük.

Köszönöm a lehetőséget a MOT-nak ezért a hasznos és tanulságos utazásért.

Tisztelettel

dr. Span Ádám Ph.D. hallgató, Szeged Traumatológiai Klinika